

DISTRUGEREA BUCUREȘTIULUI

O fotografie de adio

Lucia Hossu-Longin

Volum coordonat de
Teodor Hossu-Longin și Andrei Ruse

CUPRINS

1.	Casa Poporului.....	11
2.	Bulevardul Victoria Socialismului.....	43
3.	Un cartier spulberat: Uranus.....	61
4.	Demolarea bisericilor simbol.....	85
5.	Biserici pe șine.....	115
6.	O fotografie de adio: Mănăstirea Văcărești.....	133

LBRIS

We know
books

I.

Casa Poporului

Bucureștiul nu a avut măreția antică a Romei, nici bulevardele strălucitoare ale Parisului, rigoarea imperială a Vienei sau turnurile și piețele somptuoase ale Londrei. Bucureștiul a arătat, în schimb, un specific inconfundabil. Un farmec al interferențelor orientale și occidentale, un geniu al locului care-i conferea originalitate, pitoresc, monumentalitate și prestanță. În timpul domniei regelui Carol I au fost ridicate multe edificii care rămân și astăzi elemente de referință în arhitectura orașului: Palatul C.E.C., Palatul Poștelor (Muzeul Național de Istorie), Biblioteca Universitară (fosta Fundație Carol I), Tribunalul, Ateneul Român, Universitatea.

Bucureștiul, s-a spus în epoca totalitară, nu deținea un centru civic. Nu deținea, în viziunea comuniștilor, pentru că Piața Palatului și sediul instituției monarhice ar fi reprezentat vestigii ale trecutului. Și totuși, avea nevoie România de o investiție cu deviz de zeci de miliarde, în timp ce fondurile pentru patrimoniu erau sistate? Avea nevoie, poate, Ceaușescu de o nouă formă de omagiere și de glorificare pe care muzica, poezia, artele, academia, ecranele TV nu i-o refuzaseră nicicând?

Omagiul în piatră și în marmură sub forma unor construcții gigantice i-a tentat însă pe toți marii dictatori care s-au gândit nu numai la prezent, ci mai ales la dănuirea în posteritate. În anii '80, sub buldozerele sistematizării, Bucureștiul vechi se pregătea să moară puțin câte puțin.

14 În anul 1977, s-a lansat ideea unui concurs de arhitectură pentru realizarea noului centru politico-administrativ. Au participat forțe reprezentative din domeniul arhitecturii, profesori, întemeietori de școală românească. În urma viziunărilor cu activul de partid, cu Nicolae și Elena Ceaușescu, în concurs rămân numai machetele prezentate de prof. arhitect Cezar Lăzărescu, susținut de Institutul de Arhitectură Ion Mincu, și arhitecta Anca Petrescu, însoțită de Colectivul Tineretului. Pe baza acestor două proiecte se va definitiva schița de sistematizare. Acest proces va fi finalizat de Institutul Proiect București.

Ilustra necunoscută care câștigase concursul lucra ca arhitectă stagiară la Centrala de Construcții București. Prezența acesteia în concurs fusese o acțiune personală. În anii de după absolvire, nu proiectase nici măcar o cabină de poartă, nimic notabil. Numeroase semnale de îngrijorare vor încerca mai târziu, când Anca Petrescu va câștiga și proiectul Casa Republicii, să-i convingă pe cei care dețineau puterea să nu încredințeze unei tinere arhitecte cea mai mare investiție de acest gen din țară.

Încă din primele zile ale anului 1990, bucureștenii „descoperă” tenebrosul palat al lui Ceaușescu și misterele care-l însoțeau. Orașul interzis, așa cum i s-a spus, păzit cu strășnicie timp de șapte ani, își deschide ușile. Comorile din interior, adăposturile subterane, fastuoasele cabinete îi înmărmuresc pe români. Casa Republicii devine Casa Poporului, pentru că se născuse din sacrificiile a milioane de oameni. Ne costase pe toți uriașele cantități de folii de aur și lemn scump, milioanele de metri cubi de piatră și marmură.

Subiectul a ținut pagina întâi a ziarelor, multă vreme. Dacă înainte de anul 1989, niciun arhitect nu își permisesese să pună în discuție în mod deschis competența echipei care câștigase proiectul în fața unui juriu compus din Elena și Nicolae Ceaușescu, acum opinia publică este avidă de adevăr. Și arhitecții nu s-au sfiit să-l scoată la lumină. Chiar dacă în Cartea Recordurilor, Casa Poporului dobândise deja o notorietate internațională, greii din arhitectură nu vor legitima clădirea de pe Dealul Arsenalului.

Contestată și azi¹, arhitecta șefă de proiect, Anca Petrescu, își apără opera. E dreptul ei. Opera între timp și-a găsit locul, utilitatea și faima. Arhitecta mai are de pătimit. Și toți cei cărora monstruoasa construcție le-a produs o mare suferință.

1 – (n.ed.) Cele opt episoade din seria *Memorialul Bucureștilor* au apărut la Televiziunea Română în cadrul emisiunilor *Memorialul Durerii*, în anul 2007

...într-o vreme în care...

CASA POPORULUI - un simbol, încă, al trecutului

de către...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

PAGINA 3

Casa poporului (VIII) OPINIILE ARHITECTILOR SINT SECRETE?

Nu, niciodată, stărnii Aderăului nu s-a propus să...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

...într-o vreme în care...

UN LOC BLESTEMAT

(Continuare în pag. a III-a)

Între Versailles și Las Vegas, CASA NEPĂSĂRII NAȚIONALE

... Nepăsării Naționale, zădărnici a Poporului Republicii, a României, conținuă să grădească și să fie devastată. Moștenitoarea, programată gospodărie, se vede că nu poartă și nici nu lăsa vremea să caștigate și oportunitățile în timp. Este de orice răspundere directă. În zilele democrației și statului au adoptat o nouă formulă de unitate în societățile...

... bu și citărilor de a roși cu... această formă a căderii și... parte, mizeria și suferința... apă, subiectul ce are în... ciabile mizeriei. Un... gauri și putrediciuni în... corale cu răsuneturi din... dinar. În continuare... fea pentru colecționari și... lăși de dezvoltarea...

... Casa Poporului... unii dintre multele lucruri care... sunt mai puțin cunoscute de... marele public și mai mult... către socialism și mai mult... în decembrie... lansat...

POPORULUI

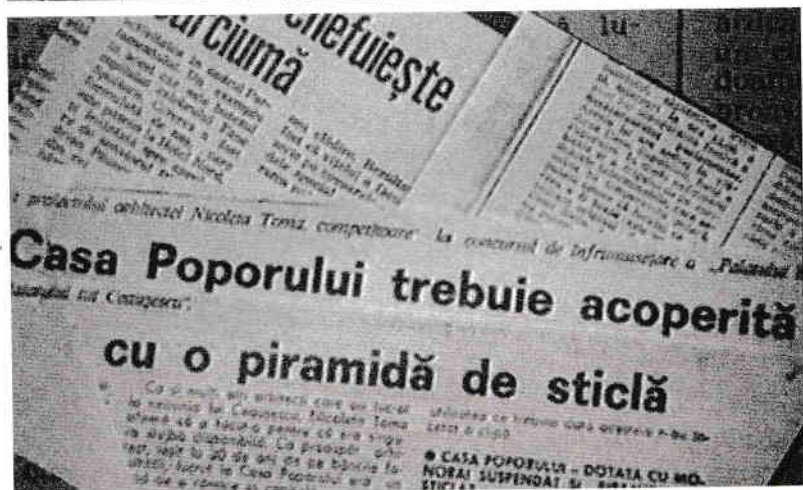
... socialism și... țării...

Victoria socialismului și a tranziției asupra „Casei Poporului”

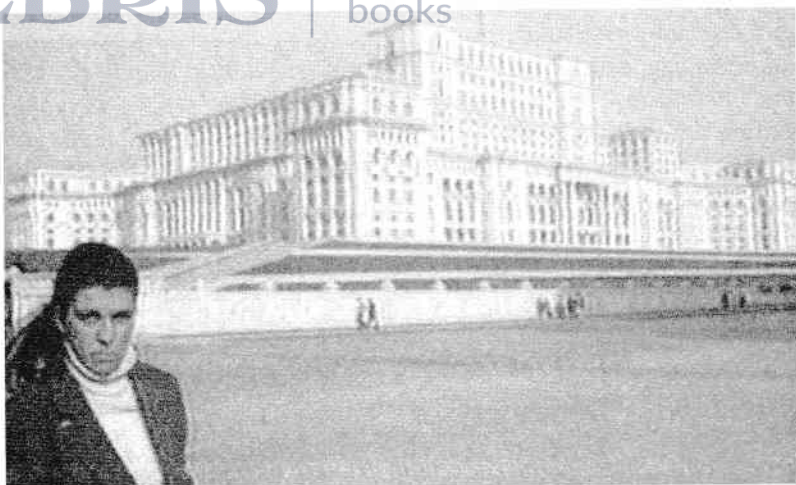
... pe plaja... Casa Poporului...

În ce se va transforma Casa Poporului?

Anca Petrescu (reportaj din 1990, Fundația pentru Arhitectură din Bruxelles și Casa Națională a Monumentelor și Siturilor Istorice din Paris)

Anca Petrescu în interviu cu Lucia Hossu-Longin (martie, 2001)

Anca Petrescu:

Am aflat despre acest concurs din publicațiile care au existat în vremea respectivă și de la profesorul și îndrumătorul meu, academicianul Octav Doicescu. Domnul profesor fusese invitat la o conferință de lucru împreună cu alți arhitecți, pentru a-și spune punctul de vedere în privința acestui nou centru care urma să se facă în București.